

Доц. Д-р Марко Скарпа

Марко Скарпа

Роден в гр. Венеция (Италия), 1967 г.

Е-поща: marco.kmnc@gmail.com

Област на научна квалификация

Славистика (монашеска литература), кирилometодиевистика, старобългарска текстология, кодикология, палеография.

Църковна история, богословие (православие и католичество).

Образование, научни степени и звания

01/01/2009–25/03/2012 **Диплома за образователната и научна степен „доктор“** - Doctor europaeus (Ниво 8 по ЕКР). Università Ca' Foscari - Scuola di Dottorato in Lingue, culture e società, Venezia (Italia). Дисертационен труд на тема: *Miscellanea di contenuto ascetico-monastico in ambiente slavo-meridionale nel XIV secolo*. Научен ръководител: prof. Antonio Rigo.

09/2006–04/07/2008 **Диплома за висше образование на образователноквалификационна степен „магистър“** – Laurea Specialistica in Lingue e letterature europee, americane e postcoloniali (classe 42/S - Lingue e letterature moderne euroamericane - езици Руски и Сърбо-Хърватски) (Ниво 7 по ЕКР). Università Ca' Foscari – Facoltà di Lingue e Letterature straniere, Venezia (Italia). Магистърски труд на тема: *La tradizione manoscritta slava delle opere di Gregorio Palamas. Recensione dei manoscritti slavi*; Научен ръководител: prof. Aleksander Naumow; научни консултанти: prof. Luigi Magarotto, prof. Antonio Rigo.
Оценка: 110/110 e lode.

02/2004–15/02/2007 **Диплома за висше образование на образователноквалификационна степен „магистър“** – Licenza in Teologia con specializzazione in studi ecumenici (Ниво 7 по ЕКР). Pontificia Universitas "Antonianum" - Istituto di Studi Ecumenici "San Bernardino", Venezia (Италия). Магистърски труд на тема: *Le*

traduzioni slave delle opere di Gregorio Palamas nel XIV secolo. Recensione dei codici. Una prima messa a punto; Научен ръководител: prof. Katherine Douramani; научни консултанти: Janusz Syty, prof. Antonio Rigo.
Оценка: Summa con laude (10/10).

09/2003–04/07/2006 **Диплома за висше образование на образователноквалификационна степен „бакалавър“** – Laurea in Lingue e culture dell’Eurasia e del Mediterraneo (classe 11 - LINGUE E CULTURE MODERNE - lingue Serbo-Croato e Russo) (Ниво 6 по ЕКР). Università Ca’ Foscari – Facoltà di Lingue e Letterature straniere, Venezia (Италия). Бакалавърски труд на тема: I fondamenti biblici dell’etica cristiana: l’orizzonte ortodosso slavo; Научен ръководител: prof. Aleksander Naumow. Оценка: 110/110 e lode.

22/05/2003 **Диплома за висше образование на образователноквалификационна степен „бакалавър“** – Baccellierato in Sacra Teologia (Ниво 6 по ЕКР). Università Antonianum (Roma), Facoltà di Teologia, Studio Teologico affiliato Laurentianum – Venezia (Италия). Оценка: Summa cum laude (9,93/10).

Специализации

01/02/2016–31/01/2017 **Следдокторска специализация** на тема: "Руската рецепция на южнославянските преводи на антилатинските богословски творби (XVI-XVIII в.)" към Кирило-Методиевски научен център при Българска академия на науките.

01/11/2014–31/10/2015 **Следдокторска специализация** на тема: "Raccolte manoscritte ascetico-monastiche: gli originali e le traduzioni slave" към Università Ca’ Foscari – Dipartimento di Studi umanistici.

01/06/2013–31/05/2014 **Следдокторска специализация** на тема: "Sviluppo letterario nei Balcani di lingua slava. Studio dei manoscritti e successiva elaborazione (anche su supporto informatico) dei dati ottenuti dalla ricerca" към Università Ca’ Foscari – Dipartimento di Studi Linguistici e Culturali Comparati.

Езици

Майчин език – Италиански

Чужди езици - (ниво на владееене)

Руски

Разбиране

Слушане: C1 - Свободно ниво на владееене

Четене: C1 - Свободно ниво на владееене

Говорене

Участие в разговор: C1 - Свободно ниво на владееене

Устно изразяване: C1 - Свободно ниво на владееене

Писане: C1 - Свободно ниво на владеене

Български

Разбиране

Слушане: C1 - Свободно ниво на владеене

Четене: C1 - Свободно ниво на владеене

Говорене

Участие в разговор: C1 - Свободно ниво на владеене

Устно изразяване: C1 - Свободно ниво на владеене

Писане: C1 - Свободно ниво на владеене

Сръбски

Разбиране

Слушане: B2 - Самостоятелно ниво на владеене

Четене: B2 - Самостоятелно ниво на владеене

Говорене

Участие в разговор: B2 - Самостоятелно ниво на владеене

Устно изразяване: B2 - Самостоятелно ниво на владеене

Писане: B2 - Самостоятелно ниво на владеене

Френски

Разбиране

Слушане: B2 - Самостоятелно ниво на владеене

Четене: B2 - Самостоятелно ниво на владеене

Говорене

Участие в разговор: B2 - Самостоятелно ниво на владеене

Устно изразяване: B2 - Самостоятелно ниво на владеене

Писане: B1 - Самостоятелно ниво на владеене

Английски

Разбиране

Слушане: B1 - Самостоятелно ниво на владеене

Четене: B1 - Самостоятелно ниво на владеене

Говорене

Участие в разговор: B1 - Самостоятелно ниво на владеене

Устно изразяване: B1 - Самостоятелно ниво на владеене

Писане: A2 - Основно ниво на владеене

Старобългарски

Разбиране

Слушане: B2 - Самостоятелно ниво на владеене

Четене: C1 - Свободно ниво на владеене

Латински

Разбиране

Слушане: B2 - Самостоятелно ниво на владеене

Четене: C1 - Свободно ниво на владеене

Старо гръцки

Разбиране

Слушане: А2 - Основно ниво на владеене

Четене: В2 - Самостоятелно ниво на владеене

Научна и изследователска дейност

В момента работя за:

Кирило-Методиевско наследство в България в XIV век.

Славянски преводи на аскетико-монашески и против латински произведения.

Копистите и скриптории в Балканите в XIV век.

Преподавателска дейност

11/2016– Хоноруван преподавател по дисциплината: „Filologia slava“ (Старобългаристика) в Università di Messina - Dipartimento di Civiltà antiche e moderne (Италия).

2017-2019 Хоноруван преподавател по дисциплината: „Filologia slava“ (Старобългаристика) в Università di Firenze - Dipartimento di Lingue, Letterature e Studi Interculturali, Firenze (Италия).

2016; 2017; 2018; 2020: Гостуващ лектор в Accademia di Brera, Milano (Италия).

2013-15; 2016-17: Хоноруван преподавател по дисциплината: „Letteratura russa 1“ (Руска литература 1) Università Ca' Foscari - Dipartimento di Studi Linguistici e Culturali Comparati (Италия)

2014; 2015: Хоноруван преподавател по дисциплината: „Didattica della Cultura Russa“ (Дидактика на Руска култура) Università "Ca' Foscari" - Dipartimento di Studi Linguistici e Culturali Comparati (Италия)

2012-13; 2014-15: Хоноруван преподавател по дисциплината: „Vita e fede delle Chiese orientali“ (Живот и вяра на източните Църкви) Pontificia Universitas "Antonianum" - Istituto di Studi ecumenici "San Bernardino" (Италия)

Книги и монографии

2012

Marco Scarpa, *Gregorio Palamas slavo. La tradizione manoscritta delle opere. Recensione dei codici*, Milano, Biblion edizioni srl, ISBN: 9788896177693, doi: 10.978.8896177/693

2018

Бърлиева, С., Наумов, А., Скарпа, М. (ред.), *Езиците на християнската молитва: история и съвременност / Lingue della preghiera cristiana: storia e contemporaneità* (= Кирило-Методиевски студии 26), КМНЦ-БАН, 2018, ISSN:0205-2253

2011

Nosiglia V, Scarpa M (a cura di), *I francescani nella storia dei popoli balcanici nell'VIII centenario della fondazione dell'Ordine*, Venezia:CISBI - Archetipolibri, ISBN: 978-88-89891-86-5

2006

NAUMOW A., SCARPA M (a cura di), *Strossmayer e il dialogo ecumenico* – nel centenario della morte di Josip Juraj Strossmayer, Vescovo di Đakovo (+15 aprile 1905). Atti del Convegno internazionale di studi, Venezia 14-15 febbraio 2005, CISB, Venezia 2006 (=I Balcani tra Oriente e Occidente. Collana di Atti congressuali, 1). VENEZIA:CISB Ca' Foscari

Други публикации

Статии в Списания

2020

Е.В. Белякова, Т.В. Пентковская (Москва, Россия), М. Скарпа (София, България), *Монастырские библиотеки и пути распространения исихастской традиции середины XIV – XV вв. из Парории в Белозерье: современное состояние изучения проблемы*, in *Stephanos* #4 (42) 07.2020 <http://stephanos.ru>, ISSN:2309-9917, DOI 10.24249/2309-9917-2020-42-4-47-65, 47-65

2019

Скарпа, Марко, *Александър Наумов, Красимир Станчев и италианската славистика*, in *Старобългарска литература*, 59-60, Издателски център "Боян Пенев", 2019, ISSN:0204-868X, 11-19

Марко Скарпа. *Древнейшая славянская рукописная традиция аскетико-монашеских произведений преподобного Григория Синаита в XIV в.*, in *PALAEOBULGARICA. STAROBULGARISTIKA*, XLIII, 3, 2019, ISSN:0204-4021, 47-66

2018

Scarpa, M., *Un contributo per l'interpretazione della citazione di 1 Cor 14 nella controversia veneziana della Vita Cyrilli*, in *Езиците на християнската молитва: история и съвременност / Lingue della preghiera cristiana: storia e contemporaneità* (= Кирило-Методиевски студии 26), КМНЦ-БАН, 2018, ISSN:0205-2253, 29-41

2017

Scarpa, M., *Traducendo le opere di san Clemente in italiano*, in *Slavica Ambrosiana - San Clemente di Ocrida: allievo e maestro. Nell'undicesimo centenario del beato transito (916-2016)*, 7, Bulzoni, 2017, ISSN:2499-8532, 199-205

Scarpa, M., *Filocalie slave nel XIV secolo*, in *Europa orientalis*, 36, Università di Salerno, Dipartimento di Studi Umanistici, 2017, ISSN:0392-4580, 157-166

Scarpa, M., *LA DIFFUSIONE DELLE OPERE ANTILATINE DI NILO CABASILAS IN MANOSCRITTI RUSSI NEL XVII SECOLO*, in *Slavia Meridionalis*, 17, Article No.: 1532, 2017, ISSN:2392-2400, DOI:<https://doi.org/10.11649/sm.1532>, 1-25

2016

Скарпа, М., *Синодална рукопись 383 в руках Ивана Грозного*, in *PALAEOBULGARICA. STAROBULGARISTIKA*, vol. XL, p. 85-94, ISSN: 0204-4021

2013

M. Scarpa, *Nесколько размышлений по поводу рассказа А.П. Чехова «Студент»*, in *STUDI SLAVISTICI*, vol. 10, p. 259-264, ISSN: 1824-7601

2012

M. Scarpa, *Аскетико-монашеские сборники XIV в.: содержание и среда составления*, in *PALAEOBULGARICA. STAROBULGARISTIKA*, vol. 36, p. 45-52, ISSN: 0204-4021

M. Scarpa, *Монашеское образование на патриарх Евтимий в манастира Кефаларево*, in *STAROBULGARISKA LITERATURA*, vol. 45-46, p. 273-282, ISSN: 0204-868X

2011

M. Scarpa, *Manoscritti di Paroria?*, in *RICERCHE SLAVISTICHE*, vol. 9 (55), p. 205-213, ISSN: 0391-4127

2008

M. Scarpa, *Considerazioni su alcuni testi di Simeone il Nuovo Teologo. Altre successioni apostoliche?*, in *MEDIOEVO GRECO*, vol. 8, p. 286-301, ISSN: 1593-456X

M. Scarpa, *I fondamenti biblici dell'etica in Tolstoj*, in *STUDI SLAVISTICI*, vol. 5, p. 89-99, ISSN: 1824-7601, doi: 10.13128/Studi_Slavis-2693

M. Scarpa, *У истоков восточно-славянской рукописной традиции Слова на Успение Богоматери Григория Паламы? Рукопись Санкт Петербург РНБ Кур. Бел. 32/1109*, in *PALAEOBULGARICA. STAROBULGARISTIKA*, vol. 32, p. 23-35, ISSN: 0204-4021

2007

M. Scarpa, *Il significato etico dell'esperienza ecclesiale. Un caso concreto: Filarete di Minsk*, in *QUADERNI DI STUDI ECUMENICI*, vol. 16, p. 145-160, ISSN: 1827-6601

M. Scarpa, *La teologia eucaristica di Gregorio Palamas*, in *MARCIANUM*, vol. 3, p. 231-246, ISSN: 1825-991X

Статии в Сборници

2019

Marco Scarpa, *Il patriarca Germano II (1223-1240) e la polemica antilatina: la traduzione slava e un testo inedito*, in *Per Aleksander Naumow. Studi in suo onore*, a cura di Ljiljana Banjanin, Persida Lazarević Di Giacomo, Krassimir Stantchev, Alessandria: Edizioni dell'Orso, 2019, ISBN 978-88-6274-967-1, 83-92

2018

Scarpa, M., A. Rigo, *The Life of Theodosius of Tărnovo Reconsidered*, in *BYZANTINE HAGIOGRAPHY Texts, Themes & Projects*. Edited by Antonio Rigo in collaboration with Michele Trizio & Eleftherios Despotakis, Brepols, 2018, ISBN:978-2-503-57771-5, DOI:0.1484/M.SBHC-EB.5.115114, 467-482

2013

A. Rigo, M. Scarpa, *Le opere antilatine di Gregorio Palamas a Bisanzio e tra gli Slavi (XIV-XV secolo)*, in M.-H. Blanchet F. Gabriel (a cura di), *Réduire le Schisme? Ecclésiologies et politiques de l'Union entre Orient et Occident (XIIIe-XVIIIe siècle)*. TRAVAUX ET MÉMOIRES DU CENTRE DE RECHERCHE D'HISTOIRE ET CIVILISATION DE BYZANCE. MONOGRAPHIES, vol. 39, p. 151-161, PARIS:ACHCByz, ISBN: 9782916716404, ISSN: 0751-0594

2012

M. Scarpa, *L'etica nel pensiero di Gregorio il Sinaita*, in R. Mamoli Zorzi (a cura di), *Saggi*, p. 103-109, Venezia:Libreria editrice Cafoscarina S.r.l., ISBN: 9788875433178, doi: 10.978.887543/3178

M. Scarpa, *Пары в романе «Отцы и дети» И.С. Тургенева. Герменевтическое предположение* [Pary v romane "Otcy i deti" I. S. Turgeneva. Germetičeskoe predpoloženie - Le coppie nel romanzo "Padri e figli di I. S. Turgenev. Un'ipotesi ermeneutica], in F. Creț Ciure V. Nosiglia A. Pavan (a cura di), *Multa et varia*. Studi offerti a Maria Marcella Ferraccioli e Gianfranco Giraudo. vol. 2, p. 493-504, Milano:Biblion edizioni srl, ISBN: 9788896177426, doi: 10.978.8896177/426

M. Scarpa, *Рукопис Деч. 75 и аскетско-монашки зборници XIV века*, in Т. Суботин Голубовић (a cura di), *Дечани у светлу археографских истраживања*, p. 115-119, Belgrado:Народна Библиотека Србије, ISBN: 9788670352803

2009

M. Scarpa, *Manoscritti del XIV secolo contenenti le omelie di san Gregorio Palamas*, in M. Kuczyńska (a cura di), *Święta Góra Athos w kulturze Europy, Europa w kulturze Athosu*, p. 88-108, Gniezno:Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, ISBN: 9788392399490

M. Scarpa, *Учение о Евхаристии в творениях святителя Григория Паламы*, in *Богословские Труды*. vol. 42, p. 137-145, Москва:Издательство Московской Патриархии, ISBN: 9785880170937

Статии в Сборници от Конференции

2018

Scarpa, M., *La recezione nella Russia del XVI secolo dei testi antilatini di Gregorio Palamas e Nilo Cabasilas*, in *Contributi italiani al XVI Congresso Internazionale degli Slavisti* : Belgrado, 20-27 agosto 2018 / a cura di Maria Chiara Ferro, Laura Salmon, Giorgio Ziffer, Firenze University Press, 2018, ISBN:978-88-6453-720-7, 215-224

Scarpa, M., *Filocalie slave nel XIV secolo*, in *La tradizione patristica nella cultura slave: ingressi, ritorni, continuità*, A cura di C. Diddi e V. Nosiglia, Universita di Salerno, Dipartimento di Studi Umanistici, 2018, ISBN:978-88-97174-14-1, 157-166

2016

Scarpa, M., *Аскетико-монашески сборници между България и Атон в XIV столетие*, in *Сребърният век: нови открития*. p. 221-227, Sofia:ИК "Гутенберг", ISBN: 978-619-176-063-3, Sofia, 10-11/05/2015

Marco Scarpa, *СЛАВЯНСКИЕ ПЕРЕВОДЫ АСКЕТИКО-МОНАШЕСКИХ СБОРНИКОВ В XIV В.: МЕЖДУ БОЛГАРИЕЙ И СВЯТОЙ ГОРОЙ*, in *Афон и славянский мир*. Сборник 3. Материали международной научной конференции, посвященной 1000-летию присутствия русских на Святой Горе. Киев, 21-23 мая 2015г.. p. 311-316, Mosca:Голос-Пресс, ISBN: 9785711707479, Kiev, 21-23/05/2015

2014

M. Scarpa, *Славянский перевод творения св. Нила Кавасилы: новый взгляд на подлинник*, in *Афон и славянский мир*. Сборник 1. Материали международной научной конференции, посвященной 1000-летию присутствия русских на Святой Горе. Белград, 16-18 мая 2013г.. vol. 1, p. 256-261, Mosca:Голос-Пресс, ISBN: 9785711707066, Белград, 16-18 мая 2013

2013

M. Scarpa, *La tradizione manoscritta slava delle opere contro i latini di Gregorio Palamas*, in *Vie per Bisanzio*. Atti del VII Congresso Nazionale dell'Associazione Nazionale di Studi Bizantini. p. 735-749, BARI:Edizioni di Pagina, ISBN: 9788874702299, Venezia, 25-28 novembre 2009

2012

M. Scarpa, *Аскетическое учение преподобного Григория Синаита и его рецепция у славян*, in *Жизнь во Христе: христианская нравственность, аскетическое предание Церкви и вызовы современной эпохи*. VI Международная богословская конференция Русской православной церкви, Москва, 15-18 ноября 2010 года. p. 370-377, Москва:Синодальная библейско-богословская комиссия, ISBN: 9785986043111, Mosca, 15-18/11/2010

Преводи с Списания

2017

Cinque opere di san Clemente di Ocrida in traduzione italiana, a cura di Marco Scarpa . 1. Sermone del vescovo Clemente per la Santa domenica. 2. Istruzioni per le feste, di Clemente vescovo slavo . 3. Elogio per il Transito di Nostra Signora, la Madre di Dio. 4. Canone per la Dormizione della Madre di Dio. 5. Ufficio liturgico per sant'Apollinare vescovo di Ravenna, in *Slavica Ambrosiana - San Clemente di Ocrida: allievo e maestro. Nell'undicesimo centenario del beato transito (916-2016)*, 7, Bulzoni, 2017, ISSN:2499-8532, 207-226

2007

Filarete di Minsk, *Etica dell'esperienza ascetica e sacramentale* (traduzione italiana di Marco Scarpa), in *QUADERNI DI STUDI ECUMENICI*, vol. 16, p. 131-143, ISSN: 1827-6601

Рецензии

2007

Scarpa M (2007). Recensione a: A. Naumow, *Idea-Immagine-Testo*. Studi sulla letteratura slavo-ecclesiastica, a cura di K. Stantchev, Alessandria, edizioni dell'Orso, 2004 (Slavica, 7). SANCTORUM, vol. 4, p. 347-350, ISSN: 1824-2367

Членство в национални и международни организации, асоциации и др.

Библейская комиссия при Международном Комитете Славистов

Associazione Italiana Slavisti

Associazione Italiana di Studi Bizantini

Membro associato dell'Accademia ambrosiana – Milano.

Награди, отличия

Други

В Италия:

ABILITAZIONE SCIENTIFICA NAZIONALE - Settore Concorsuale 10/M2 - II Fascia (21/07/2017-20/07/2026)